

Girighet i statens finanser

Helsingborg 2011-08-16

Girigheten - en brinnande politisk fråga

Vem står för vad när det gäller bonusar och generösa pensionsvillkor. Några menar till och med att rollerna är ombytta just nu. Regeringen säger att de vill stoppa bonusar i statliga bolag. Oppositionen ville härom året tillåta bonusar, och det är facket som får kritik för att godkänna både bonusar och mångmiljonavtal till chefer.

DN-EKONOMI: 2009-03-05: Höga bonusar i statliga bolag. Finansminister Anders Borg har kritiserat bankernas bonussystem och deras risktagande. Men uppdrag granskning visar att regeringen har dålig koll på statens egna bolag och deras bonusar. Men istället har de rörliga ersättningarna ökat och utbetalats även i de fall då vinst och lönsamhet krympt. Anders Borg har pressat bankerna att ändra sina bonussystem och rörliga ersättningar. Bonusar leder till ökat risktagande. Anders Borg menar att bankernas jakt på snabba klipp och höga risker är orsaken till den finansiella krisen.

När det statliga garantisystemet för banker utformats har regeringens krav varit att bankerna måste stryka sina bonusar.

DN 2011-08-09: I statliga bolaget Svensk exportkreditnämnd har bonusutbetalningarna sexfaldigats - från 2,8 miljoner till 17,7 miljoner kronor ut i statens eget finansbolag. Samtidigt får personalen på svensk Exportkredit dela på miljoner i bonus. Detta trots regeringens krig mot bankbonusar. Hittills i år har bonusutdelningen till bolagets personal ökat med 172 %. Maximalt kan de anställda få två månadslöner i bonus. Dessutom kan ett tjugotal personer få fyra månadslöner. För de första kvartalen 2009 har bolaget satt av 15,2 miljoner i bonus, lika mycket som samma period 2008. För helåret 2008 fick de anställda dela på över 19 miljoner kronor.

SBAB klarade inte avkastningskravet. Det statliga bolåneinstitutet SBAB klarade inte avkastningskravet för 2008 - men ändå betalades det ut bonusar, eftersom regeringen ändrat reglerna. Bara några månader innan finanskrisen tog fart, ändrade Anders Borg och regeringen riktlinjerna i statliga bolag. De gamla reglerna om max två månadslöner i bonus och att ingen rörlig ersättning betalas ut om bolaget gör en förlust skrotades. Direktörernas maxbonus fördubblades till att gälla fyra månadslöner och för kapitalförvaltare och övriga anställda finns det inga begränsningar. På detta svarade Anders Borg att man skall gå igenom regelverket igen.

De fyra AP-fonderna gjorde enorma förluster när börserna rasade 2008. 200 miljarder kronor försvann i raset. Trots det betalades det ut bonusar och inom den tredje och fjärde AP-fonden har det beslutats om att öka möjligheterna till bonusutbetalningar. LO:s ordförande Wanja Lundby-Wedin kritiserar ofta höga vd-löner. Men visar sig godkänna höga lönellyft till de egna toppcheferna i AMF-pension.

Wanja Lundby - Wedin

Rapport, 2009-03-23: LO-chefen godkände dyra pensionsavtal. LO-chefen Wanja Lundby-Wedin har godkänt ett pensionsavtal värt minst 36 miljoner för AFA försäkring förra vd Torgny Wännström. Den 62-årige Wännström som avgick sommaren 2008 får 75 % av grundlönen på tre miljoner och efter 65 år får han ut 65 % av lönen. Även två av tre vice vd:ar har guldkantade fallskärmar och får 65 % av lönen på drygt två miljoner kronor livet ut. Detta innebär att Wännström vid 80 års ålder lågt räknat kommet att ha kvitterat ut minst 36 miljoner kronor i pension från AFA försäkring.

Anders Borg: om det ska finnas bonusar så ska det finnas särskilda och synnerliga skäl som styrelsen kan motivera.

Ekot, 2006-03-13: Postens vd Erik Olssons pensionsavtal: posten betalar årligen ut en pensionspremie på 2,5 miljoner kronor. Det ger en pension på 25 miljoner kronor efter 10 års arbete. Eftersom årslönen ligger på nästan fem miljoner kronor blir det 50 % av lönen. Dessutom har han rätt att avgå vid 60 års ålder medan reglerna säger att pensionsåldern ska vara mellan 62 och 65 år. Efter 10 års

arbete skulle Erik Olsson kosta Posten cirka 90 miljoner kronor med lön, sociala avgifter och pension inräknat. Det är uträknat efter den lön och pension han har i dag på 7,5 miljoner kronor om året.

Privata affärer, 2008-11-19: Mångmiljonlön till Postens nya vd. Postens vd Lars G Nordström får 11 miljoner kronor om året i lön. Till det kan läggas hans pension på närmare fem miljoner kronor från sitt tidigare jobb som VD för Nordea. Ett bolag som staten är storägare i. Lars G Nordström tjänar 900 000 kronor i månaden, närmare 11 miljoner kronor i årslön som VD för posten.

Affärsvärlden, 2006-03-15: 2004 var Anitra Steens lön 1 928 498 kronor, 16 % högre än 2001. Anitra Steen är garanterad minst 1,3 miljoner kronor livet ut, eftersom hon får 70 % av lönen från 2001, uppräknad för inflationen. Då har vi räknat med en total inflation på 10 % mellan åren 2001 och 2009 då Steen fyller 60 år och har rätt att gå i pension. Men dessutom har hon sedan 2002 fått pensionspremier inbetalda. Bara mellan 2002 och 2004 med 2,7 miljoner kronor. Om inbetalningarna fortsätter med samma storlek årligen som hittills fram till pensionen kommer hon att ha ytterligare minst 6,5 miljoner att röra sig med, eller cirka 300 000 kronor per år om hon sprider ut det över 22 år. Totalt alltså 1,6 miljoner om året som pensionär. Sannolikt blir det mer än så, eftersom pengarna kan placeras på börser eller i andra värdepapper och därmed växa.

Tove Carlén, SVD 2011-03-30: SAS-chefen fick extra miljoner i gåva. Förra vd:n Mats Johansson sänkte krisåret 2009 sin årslön med sex % från 10 miljoner till 9,4. På sensommaren förra året meddelades att SAS vd skulle avgå. När årsredovisningen för år 2010 presenterades stod det klart att de 600 000 kronorna som Jansson avstod ifrån var tillbaka. Lönen hade också gått upp till 10,3 miljoner kronor. Utöver lönen 2010 fick Jansson också en uppsägningslön på 7,9 miljoner kronor. En engångssumma betalades ut trots att han inte hade rätt till avgångsvederlag eftersom han valt att säga upp sig själv.

TV-4 nyheterna, 2011-08-10: SJ-chefens ersättningar strider mot avtal: Statliga SJ:s vd Jan Forsberg tjänade i fjol 3 991 440 kronor, en ökning med 3,7 % jämfört med året före. Jan Forsberg har fortfarande så kallad förmånsbestämd pension, något som strider mot regeringens riktlinjer. SJ:s pensionskostnad för Forsberg uppgick till drygt 3,5 miljoner kronor, enligt årsredovisningen.

Även fallskärmen strider mot regler: SJ:s pensionskostnader för Jan Forsberg har sedan 2002, då han tillträdde som vd, uppgått till sammanlagt över 18 miljoner kronor. Under samma period har hans lön mer än fördubblats. Forsberg har också, liksom sju andra ledande befattningshavare i SJ, villkor för uppsägningstid och avgångsvederlag som strider mot riktlinjerna.

Så räddade Teliachefen sin bonus 2011-03-16: Lars Nyberg tillträdde som VD 2009. Telia Soneras största ägare svenska staten satte i fjol stopp för bonus för operatörens toppchefer. Men det drabbade inte vd Lars Nyberg. Han fick en löneförhöjning som motsvarade den tidigare bonusen. Koncernledningen fick dock ut sin bonus för 2009, totalt cirka 13,4 miljoner kronor. VD Lars Nyberg fick 3,2 miljoner kronor i rörlig ersättning.

Men bonusstoppet har inte sänkt koncernledningens totala ersättning. Strax efter stämman förra våren förhandlades anställningsavtalen om. Styrelsen har i stället för rörlig ersättning infört något de kallar "Övrig ersättning" till koncernledningen. Det är ett fast belopp motsvarande 30 % av grundlönen. För Lars Nyberg motsvarar denna nya post knappt 3,3 miljoner kronor, alltså något mer än vad han fick i bonus för 2009.

Aftonbladet 2010-04-13: Den nyblivne pensionären Lars G Josefsson, behöver knappast vända på slantarna. Fram till 65-årsdagen får han 5,5 miljoner kronor om året i pension från den helstatliga energikoncernen. Efter det minskas pensionen fram till 80-årsdagen.

Totalt kommer statens bäst betalde vd att ha kostat Vattenfall 145 637 000 kronor i lön, bonus och pension. Samtidigt får tusentals kunder fortfarande skyhöga elräkningar i vinterns spår.

SVD näringsliv, 2011-08-11: Statliga energijätten Vattenfalls vd Lars G Josefsson fick 2008 lönen höjd med 39 % eller 3,4 miljoner kronor. Därefter lyfter Josefsson en årslön på 12,5 miljoner kronor, klart mest i den statliga sfären.

Citat från EU-granskning 2009-06-11: Man kan lura en del av folket hela tiden. Man kan också lura hela folket en kort tid. Men man kan inte lura hela folket hela tiden.

Aktiespararna 2008-11-15: kritik mot höga pensionsavtal. Nordea Bank, med svenska staten som

största ägare, har gett mycket generösa pensionsavtal till före detta samt nuvarande VD. Regeringens representant och tillika bankens ordförande, som godkänt avtalen, har också mycket frikostiga avtal. Peter Knutsson, chef för Aktiespararnas intressebevakning, har kritiserat avtalen i TV-4.

Nordeas före detta VD, den 56-årige Thorleif Krarup, får behålla halva sin lön tills han fyller 62 år. Därefter rapporteras han få 60 % av lönen i pension fram till sin död. Blir han 85 år är pensionen värd 150 miljoner kronor. Pensionen är en av de dyraste som betalas ut i Sverige. Det stora kruxet är att Krarup bara var VD under 1,5 år mellan 2001 och 2002, när han tvingades att avgå. Hans VD-lön var drygt 9 miljoner kronor.

Thorleif Krarup

Även Nordeas nuvarande VD, Christian Clausen, har ett mycket frikostigt

pensionsavtal. Det är värt minst 114 miljoner kronor eller 4,5 miljoner kronor om året, livet ut. Avtalet godkändes av regeringens representant i styrelsen, ordföranden Hans Dalborg, som själv har ett pensionsavtal värt 120 miljoner kronor.

Svågerpolitik och vänskapskorruption är lika med maktens belöningar.

Finansminister Anders Borg har inlett ett korståg mot bonusar- samtidigt som statliga bolag kan dela ut stora belopp till chefer och anställda.

Bonuskalasen ska bli festligare i statens egna bolag

Anders Borg: om det ska finnas bonusar så ska det finnas särskilda och synnerliga skäl som styrelsen kan motivera.

Enligt uppgift på frågan om låga pensioner och pensionärernas beskattning lär en högt uppsatt politiker ha yttrat följande: pensionärerna har det minsann bra och de behöver varken högre pensioner

eller lägre skatter. Det vore intressant att veta vilka pensionärer som åsyftades. Den miljon gamla som har 7 453-10 000 kronor i månaden? Eller andra välavlönade statliga generaldirektörer, vd:ar och avdankade politiker som uppstår gigantiska pensioner enligt principen "Gärna medalj, men först en rejäl pension".

När det gäller pensionärerna finns det som vanligt inga pengar.

"Regeringen har inte de 23 miljarder en sänkning av pensionärernas skatter skulle kosta". Det finns till exempel 30 miljarder kronor årligen att skänka bort i så kallat bistånd till ett antal mer eller mindre korrupta skurkstater i tredje världen.

EU-granskning 2009-06-15: svenska pensionärer och politikerfrälsets förmåner och pensioner. De svenska pensionärerna får det sämre och sämre men vi skall glädja oss åt att det politiska frälset får det bättre och bättre!

Garantipension kontra äldreförsörjningsstöd (ÄFS inrättades 2002) räknas inte som inkomst: äldreförsörjningsstödet finns beskrivet i regeringspropositionen 200/01: 136. Där framgår att det främst tillkommit av hänsyn till **invandrade** ensamstående personer över 65 års ålder och som inte har någon som helst pension i Sverige och för att man kunde gömma undan socialbidragstagarna på det här sättet. Stödet är helt skattefritt och skall dels täcka så kallad skälig levnadsnivå (kontantstöd 2008 på 4831 kr/mån), dels skälig boendestandard för nuvarande 100 % av 6200 kr/mån).

Dessutom tillåter reglerna skattefria utländska inkomster och stipendier på upp till 3000 kronor utan att räkna ned äldreförsörjningsstödet.

Garantipensionärer och andra mer eller mindre fattiga pensionärer får betala skatt och för att bli klassad som garantipensionär nagelfares dessutom alla eventuella biinkomster. Den lägsta pensionen som betalas ut är 7780 kronor i månaden, som också beskattas. Ålderspensionärer kan få betala upp till 1712 kronor/månad (högkostnadsskyddet) för samma tjänst och kostnader för medicin kan uppgå till 1800 kronor/år

Bostadstillägget är högre för dem som får äldreförsörjningsstöd. De som har (ÄFS) får också gratis vård och omsorg (hemtjänst etc), eftersom ÄFS inte är avgiftsgrundande. Det kan också bli tal om att tandvård och glasögon kan bli en kostnad som också ingår i den sociala välfärden för den som har ÄFS. **År 2009 gjordes det en uppskattning av ÄFS som pekade på en kostnad av 500 miljoner. I dag fyra år senare vad kan kostnaden vara då, när vi är inne på andra hälften av 2011.**

Bromsen i pensionssystemet kommer att slå till i år igen enligt de prognoser som finns. När balansen mellan tillgång och skulder är negativ får vi pensionärer bidra med det lilla vi har. I ett sådant läge skulle alla ställa upp solidariskt och inte göra som riksdag och regering, höja sina löner. Mest anmärkningsvärt är att bonusutbetalningarna i de svenska bolagen till och med kan höjas till chefer och anställda även när bolagen går med förlust.

FN:s rekommenderade nivå för bistånd till tredje världen ligger på 0,7 % av BNI och övriga EU-länder har förbundit sig att först 2015 nå upp till FN:s biståndsnivå på 0,7 %. Den biståndsexplosion som Sverige inledde 1998 innebär att statens utgifter för U-hjälp kom att öka med 256 % fram till 2008. Hur ser biståndsdelen ut i dag när vi är inne på tredje kvartalet 2011?

Vid ATP-omröstningen 1957 använde socialdemokraterna en affisch om trygghet på ålderdomen. I dag gäller det något helt annat.

Sammanfattningsvis skulle det vara intressant om man inrättade ett etiskt råd för att granska regeringens utnämningsspolitik och alla de pampar som obesvärat glider fram i de politiska gräddfilerna. En regering som lever efter regler som inte tar tillvara på medborgarnas och samhällsnyttans intresse har förverkat all trovärdighet.

Sverige är ett rikt land, men med det slöseri som pågår kanske vi snart inte är så rika längre eftersom Sverige nedmonteras på alla plan. Fattigpensionärer som är skattetyngda blir allt fattigare. Jobbskatteavdrag är ett misslyckande som missgynnar den del av befolkningen som bäst skulle behöva det, exempelvis skola, vård och omsorg i våra kommuner.

Ensamstående mödrar som har en tuff ekonomisk situation skulle kunna få en inkomstförstärkning av något slag. Ungdomsarbetslösheten skulle kunna minskas genom ekonomiskt stöd. Pensionärsskatten skulle kunna regleras.

Hur stora insatser i välfärden skulle vi kunna få om alla de miljoner, kanske miljarder som slösas bort på före detta riksdagsmän och chefer på statliga bolag som avgår med höga pensionsavtal som skattebetalarna har varit med om att finansiera under en följd av år. Alla de sparkade generaldirektörer som sitter på regeringskansliet med bibehållen lön och titel för att göra just ingenting.

Börje Wigström: *överhetens arrogans återspeglas i det faktum att man inte tar lärdom av sina misstag*

Börje Wigström

Helsingborg

Hemsida: wigstrom.net